

kunne foretages ved min Smødekommen, og som man maatte forudsætte ville blive foretagne under Sagens Forhandling i den lovgivende Forsamling, vilde være et stort Skridt fremad imod dette Forsmaal. Jeg har den Overbevisning, at dette Lovforslag, dersom det traadte i Kraft og blev modtaget med Velvillie fra de forskjellige Sider, i Aarens Lob vilde blive betragtet som en af de følgerigste og for vort Land mest heldbringende Love, der ere udgaaede fra den lovgivende Forsamling. Jeg har haft denne Overbevisning ved Indbringen af dette Lovforslag, og jeg har den endnu urokket og usvækket efter de lange Forhandlinger, som have fundet Sted. Jeg bemærkede ligeledes ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand, at Regtelsen af Overgangen til anden Behandling for et Lovforslag fremlagt af en Minister ganske vist i det Mindste tidligere var bleven opfattet som et mindre høfligt Skridt imod Ministeren og som et saadant, man i alt Fald ikke kunde vente fra deres Side, der nærede Velvillie for ham; men jeg skal dog tilføie, at Sagen stiller sig helt anderledes ved mange af disse mindre Forslag, som kunne fremkomme fra en Ministers Side, med Hensyn til hvilke Følelsen af dette Indtryk ganske vist ogsaa maa blive mere forvindende. Ministeren og Ministeriet ere imidlertid stillede paa en ganske anden Maade overfor denne Sag. Det Lovforslag, som her foreligger til Behandling, er af omfattende og indgribende Betydning; det er gjentagne Gange blevet paafaldt af selve Folkerepresentationen gennem Interpellationer, Resolutioner og Dagsordener; det er blevet erkjendt som Noget, der nu fortrinnsvis maatte ligge for, ja næsten med Beklagelse over, at det ikke allerede var kommet for; det har dernæst foreligget i sine Grundtræk for det samme Thing, for hvilket det nu er indbragt, og det er, som oftere bemærket, blevet mødt — hvilke Uttringer man end i Øvrigt vil komme frem med, skal man lade dette staa uimodsagt — med en særlig Grad af Velvillie fra de forskjellige Sider; det har dernæst været Gjenstand for en saadan Forhandling og Drøftelse rundt omkring i Landet, som sjældent bliver noget Lovforslag til Del, og skjøndt der ganske vist fra en enkelt Side, som ikke en Gang nu finder Medhold hos det ærede Medlem, som først havde Ordet (Lerman sen), er traadt en skarp Opposition frem imod det, maa det siges, at denne Opposition dog paa ingen Maade deltes af det store Flertal, men at det tværtimod fremgik af alle disse Forhandlinger, om ikke som Noget, der kan kaldes ensstemmigt, saa dog som Noget, der i højeste Grad havde Samstemning for sig, at der her forelaa en Sag af stor Betydning, som man ønskede fremmet, og som man sikkert stolede paa vilde blive fremmet, naar den, som man gik ud fra, blev forelagt af Ministeren paa den nærmest følgende Rigsdag. Jeg tror, det maa erkjendes at være i fuld Overensstemmelse hermed, naar det i Hans Majestæts Ab-

ningstale til Rigsdagen blev udtalt, at netop denne Ordning af Stolevesenet fra Regjeringens Side betragtedes som et Hovedanliggende, et Hovedspørgsmaal, der vilde komme frem for den nuværende Rigsdag, og med Hensyn til hvilket Han stolede paa dens loyale og tyndige Medvirkning. Naar man nu vil negte Sagens Overgang til anden Behandling, hvad gjør man da? Man nedslaa, og det for en ubestemmelig Tid, Forhandlingerne om denne Sag; man gjør det umuligt, at den kan faae den Behandling, hvorpaa selv langt mindre Sager anses for at have et naturligt Krav, nemlig ved at blive behandlet i et Udvalg under Formen, hvor netop Behandlingen kan faae en ganske anderledes indtrængende Karakter, og hvor der, hvad der er af største Betydning, er givet Leilighed til at forhandle personlig med Ministeren selv under Forhold, hvor denne Behandling kan have en anden Betydning, end den kan have her i Salen. Man vil opgive Muligheden af at faae en 2den Behandling frem, hvorved alle disse forskellige, dog mere eller mindre løse Anvendinger af Misnoie med det One eller det Andet nødes til at illade sig en bestemt Skikkelse, hvoraf man kan komme til at se, hvad maa har at vælge imellem, og hvoriimellem Valget da kan foregaa; Alt dette vil man nedslaa ved en Sag af den Betsaffenhed, som jeg nylig har beskrevet. Jeg paastaar endnu, at en saadan Fremgangsmaade fra Thingets Side vilde være ukendt i vort konstitutionelle Liv; jeg har næie kendt det, og jeg tør paastaar, at intet Folkething, som nogeninde har været tilstede hos os, vilde have troet at kunne følge den Vej. Jeg føier hertil, at en saadan Fremgangsmaade ikke blot vilde være i stærkende Strid med den Opfattelse af denne Sags Behandling, som fra Regjeringens Side er fremsat, og som jeg paastaar med Rette er fremsat i Nabingsstalen til Thinget, men jeg paastaar, at den vilde være ødelæggende for det konstitutionelle Livs Udvikling; den vilde i alt Fald ødelægge en Hovedbetingelse for det konstitutionelle Livs Udvikling, som er en virkelig Samarbejden mellem Regjeringen og Representationen. Det er dog nemlig vist, at dersom alle de, der i en eller anden Henseende havde noget Væsentligt at indvende imod de Bestemmelser, som fandtes i store omfattende Lovarbejder, skulde finde, at det var Veien at slutte sig sammen for at kvæle det forelagte Lovforslag ved at negte det Overgang til anden Behandling, kunde det forudses, at næsten ingen Reform af større og indgribende Betsaffenhed vilde blive mulig. Dersom man tog en saadan Beslutning, hvad var det da, man saaledes nedsløg og forkastede? Det var et Lovforslag, som, hvad man end ellers kan bemærke imod det i en eller anden Retning, i allerfuldste Forstand kan siges at være af en folkelig Karakter; det er et Lovforslag, som omfatter ikke enkelte Personer eller enkelte Klasser, men som omfatter Folket i dets Helhed, navnlig den store Masse af Folket, og som i